

ZPRÁVODAJ

JIRÁSKOVA HRONOVA

Číslo 3
Neděle 7. 8. 1994

DNEŠNÍ PROGRAM

9.00	MS JD	Rozborový diskusní klub
12.00	náměstí	Závod horských kol
13.30	MS JD	Velký diskusní klub
14.30	náměstí	Exhibice mistrů světa v cyklotrialu
14.30	Ponorka	setkání AITA/IATA
15.30	park AJ	Karkulín ze střešy
		Lout. div. K. Vary
16.30	JD	Revizor - DS České Budějovice
16.30	Sokolovna	Klobásová komedie aneb hamty, hamty hamty
		LS Střípek Plzeň
18.45	schody JD	Vítání souborů
19.00	Sokolovna	Klobásová komedie aneb hamty, hamty hamty
		LS Střípek Plzeň
19.00	Slavie	Párty na troskách deníku Malého lorda - NPD Plzeň
21.00	JD	Revizor - DS České Budějovice
21.00	Slavie	Párty na troskách deníku Malého lorda - NPD Plzeň

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

9.00	MS JD	Rozborový diskusní klub
9.00	Knihovna	Otevření výstavy Hronovské návraty
11.00	MS JD	OŠ 64. JH
13.30	MS JD	Velký diskusní klub
16.30	JD	CIPAKOVÁNÍ aneb ...
		Div. Jen tak K. Vary
16.30	Sokolovna	OSTROV DVID
		DS Bechyně
17.00	park AJ	Koncert dětské dechovky ZUŠ
18.15	Slavie	NÁMLUVY
		DS MÁJ Praha
18.30	Schody JD	Vítání souborů
19.00	Sokolovna	OSTROV DVID
		DS Bechyně
		O SOUKÁNÍ
		DDS Ostrov nad Ohří
		O POSAZENÍ KLOBOUKU
		DS ZUŠ Na Střežině H. Králové
21.00	JD	CIPAKOVÁNÍ aneb ...
		Div. Jen tak K. Vary
21.15	dvůr ZŠ	Bleskový Jack - film
23.00	park AJ	Don Quijote de la Mancha
		Divadlo klaunů Brno (doplňkový program)

OHROMUJÍCÍ ŠOU A RÁNY Z DĚLA NA OFICIÁLNÍ ZAČÁTEK FESTIVALU

Zahájení, jak má být

Šedesátý čtvrtý Jiráskův Hronov již běží plným proudem. V sobotu krátce po sedmácté hodině byl oficiálně zahájen dosud nevidanou šou, která příjemně překvapila jak místní občany, tak milovnický divadla, kteří přijeli do Hronova z celé republiky.

Ze všeho nejdříve napochodovala mezi davy lidí střelecká garda z Poličky. Myslím, že se nenašel nikdo, koho by nezačal předpisový krok, jednotná uniforma, a zvláště pak původní výzbroj a výstroj, každého člena gardy. Garda s sebou měla též markýtanky v dobových oblecích. Po ostrostřelcích z Poříčí se na prostoru před divadlem objevily půvabné mažoretky v oranžových minišatech, vedeny velitelkou v bílém. Za sebou přivedly bresknou dechovku, která šlapala jako dobře naolejované pendlovky a hrála jeden pochod za druhým. Z divadelních schodů všechno sledovali zástupci sokolů a města. Pak všichni vytvořili za neustálého vyhrávání hudby prostor, do kterého přišla paní kněžna. Její příjezd bujným dvojsprežím ohlašovala rána z děla, která na okamžik ohlušila všechny na náměstí. Stoupala si na vyvýšené místo a promluvila k hronovskému rychtáři a k lidu.

HOSTÉ

Včera Hronov navštívila řada hostů. Pan starosta ing. Miroslav Houštěk přivítal předsedu českého parlamentu pana Milana Uhdeho. Jako zástupci generálního sponzora JH přijeli paní Hana Kotasová, ing. M. Jedlička s chotí a ing. Ducháčková, všichni z ČSP. Dále pak pan starosta přivítal zástupce Svazu Čechů v Republice Chorvatsko paní Anu-Marii Štrumlovou, Vlatku Daňkovou a pana Vladu Procházkou. Z polského města Kudowa Zdrój přijali pozvání pan starosta Czesław Krecichwost s doprovodem. Doufáme, že se jim v Hronově líbilo. KŠ

„Na vaše opakované žádosti a také díky přimluvě pana předsedy parlamentu jsem se rozhodla vám tento teatr tedy ještě jednou povolit. Jestli však shledám, že o divadlo pečujete tak nedbale jako dosud, pořádejte si festival napřesrok někde jinde. Jubilejní nejubilejní - nepovolím.“

Poté se ujal slova rychtář Miroslav Houštěk, přivítal všechny hosty parlamentu a prohlásil festival za zahájený. Střelecká garda se rozloučila s četným publikem hromovou salvou, které sekundovalo opět uši ničící dělo a všichni se rozešli za mnoha atrakcemi, které letošní přehlídka nabízí. Ať se líbí! hlb

LASKAVOST

To slovo jsem měl na jazyku již v sálku Slavie hned po představení souboru Střípek z Plzně. Protože je to ale (zvláště dnes) slovo vzácné, téměř neznámé, ztratilo se mi někde v chumlu vycházejících lidí a já je pak opět našel až při vzpomínání na představení, které nás všechny tou vzácně vlídnou laskavostí obšťastnilo.

Děkuji.

Děkuji ne jenom za dobré a ve všech směrech čisté představení, ale, a to především, za naději, že to dobré, co v nás leželo kdy bylo, dosud nezemřelo.

Tou nadějí bylo slovo LASKAVOST

Josef Brůček

SPRÁVNÉ TELEFONNÍ ČÍSLO DO INFORMAČNÍHO STŘEDISKA JE 81 109
Pro velké úspěchy se v pondělí zopakují „NÁMLUVY“

GENERÁLNÍ SPONZOR JIRÁSKOVA HRONOVA

Banka pro život.

ES
ČESKÁ SPOŘITELNA a.s.

ČECHOVY NÁMLUVY

jsou od let v řadě překladů věděnou a častou dramatickou předlohou jak divadelních představení, sestavených z několika aktovek, tak divadelních vystoupení v rámci akademií, kabaretů nebo estrádních programů. Amatérů, myslím, je hrál ještě častěji, nežli profesionálů. Nejsme tedy zdaleka bez tradice a bez zkušeností. Nový pražský pokus o Námluvy je podle mého mínění osobitý a nový.

Inscenace poslední doby - pokud mohu posoudit z diváckého zážitku - se stávaly stále více přiležitostí pro intelektuální interpretaci, která rozvíjela groteskní i jímavou mikrohu. Tradiční buffo realizace, někdy stupňovaná až do drastických poloh, se v tomto vývojovém procesu výrazně proměňovala, totiž miniaturizovala a zjemňovala. Zároveň se vzdalovala od původního (a silně zdůrazňovaného) ruského bytu smíchem k obrazu existenciálně obecné, a historické osudové lidské situace.

Právě v tom smyslu do naší doby a naší divácké zkušenosti vnáší nastudování pražských májovců (Mikešová, Rada, Urban) tóny nezvykle nové. Poučeno bohatstvím výkladových možností i zkušeností z rozehrávání všech situací i partů, vrací se s využitím psychologické analýzy i jevištní vynalézavosti k robustní hře plným hlasem a velkým gestem. Seniorské obsazení navíc dodává inscenaci jistotu herecké zkušenosti a věkové nadsazení figur. To se projevuje v záruce vkusu, ačkoli jde o projev v poněkud syrovější rovině. Zároveň, možná bezděčně, je to rovina zároveň rušnější. Věková nadsázka do ní vnáší jistý díl automatického humoru, který plyne prostě z věkových kategorií. A tento humor má sám v sobě jímavé odstíny.

Za tento „návrh“, pravda v novém kabátě, který působí osvěžujícím zážitkem, jsem tvůrcům vděčen.

TŘI SENIORSKÉ KRATOCHVÍLE

Mimo hlavní program, jako součást semináře, přivedl na hronovskou scénu herec, autor a režisér J. H. Strakeljahn čtyři okouzující starší dámy, aby se společně ve třech skecích o slabostech stáří pobavili na svůj účet. Krátké, jednoduché scénky, pojednávající s mírnou komediální nadsázkou a se špetkou toho moralizování o trablech „třetího věku“, vyčerpávající poměrně obratně vždy jednu stručně exponovanou situaci až k očekávané anekdotické pointě. Zřetelná dramaturgická poučenost (jistěže jednoduchými postupy televizních seriálů a módních sitkomů, ale také báječnými geronty komedie dell' arte a sachsovsou elementární konstrukcí situace) podřizuje vše požadavkům účelnosti a jednoduchosti. S taškou rekvizit jsou senioři s to zahrát své kratochvilé seniorům kdekoli v klubech a domovech důchodců. Nepotřebují scénografii, nepotřebují lámat si hlavu budováním mizanscén, veškerá tvorba herecké postavy se omezuje jen na prosté prostředky základní charakterizace u pana Strakeljaha.

Divadelní činnost starších lidí z hanoverského Domu volného času (nikoliv patrně ochotníků-seniorů jako v případě následujícího DS Máj s Čechovými Námluvami) si klade přesně vymezené cíle a odpovídajícím způsobem je splňuje. Pan Strakeljahn ví, s kým hraje, pro koho hraje, a tedy o čem a jak hrát. Životní aktivita, která se projevuje touto aktivitou divadelní, je obdivuhodná. Takové krácení chvil má rozhodně smysl jak pro aktéry, tak pro publikum, kterému je určeno.

Jan Vedral

UMRLEC A TRESTANEC aneb FRAŠKA PŘÍMO AKTUÁLNÍ

(Ořechovský oříšek)

Druhé odpolední představení ořechovské inscenace Umrlec a trestanec se hrálo v sále bez molekuly kyslíku pro dušence a uvařence. Byl tohle jediný důvod toho, proč po slibném nástupu a s několika falešnými přísliby resuscitace před komatem konce, zmrtněla komunikace mezi jevištěm a hledištěm? Jistě, ale jen částečně. Důvod toho, proč nedošlo k porozumění smíchem a proč se publikum nebavilo tím zatvrzelejším, oč usilovněji herci pasírovali humornou z drasticky postavených situací, karikaturisticky typizovaných postav či parodizujících pseudoreklam, je uložen uvnitř samotné inscenace.

Longen psal své kousky rychle, leda byle, nešetřil banalitou ani drastikou, o střízlivosti jeho předchozí tvůrčí rozvahy lze vzhledem k jeho bohémismu založení a životu po způsobu kamikadze s úspěchem pochybovat. Spoléhal, pravem, na komiky (měl je ve šťastných chvílích života k dispozici), kteří dokázali jeho nabídku rozehrávat, kteří zvládali náčrty postav dotvořit a uměli hrát s publikem. A především, rozuměl si s konvencemi žánru, ovládal kompozici frašky, která hektickým rozvíjením situace stupňuje dramatický účín a smíchový efekt, mezi jednotlivá patra strmého vzestupu po schodišti rozvířované bránice však umísťuje také nezbytná odpočívadla. Vlastním Peška vytváří kompozici novou, montuje dva texty do sebe, paralelně je rozvíjí, zdůrazňuje (a dovytváří) jejich odbodnost, vytváří jim nový, ne zcela zřetelný rámec (proto také jeho inscenace „neumí“ skončit) a tím vším porušuje onu rovnováhu mezi vzestupy a odpočívadly. Hýří marnotratné nápady nejrůznější kvality

(i skvělými), konstruuje své představení, ale nekomponuje ho. Od této režijní nestřídmosti odvíjí se problém herecký, díky ní se překračuje bludný kořen, měnící herecký pokus o drastickou typizaci k forzrovanému pitvoření. A tady někde je porušena jistá uměřenost, vytvářející tajemný a veledůležitý komponent spiklenecký mezi jevištěm a hledištěm, onoho kontaktu, který se při každé repríze musí znovu nastolit a který, nastolen, činí z diváka trpěného pozorovatele, ne účastníka, a z herce dříče zmítajícího se osaměle v pasti inscenačních ambicí.

To se v divadle stává, i když není horko. Horko to jen akceleroje. Jan Vedral

Umrlec a trestanec aneb...

Ořechovský soubor - kolektivní výpověď, nasazení, múzičnost, radost ze hry, dokonale pěvecky i pohybově vybudovaná sborová čísla, stylizovaný herecký projev, vypointované situace, spád, rytmus, nápaditá scénografie, práce s prostorem, invence ..., stejně použitelné prostředky jako v nezapomenutelné předlošské Lucerně, předpředlošském Ondrášovi... Ale já sedím, jsem unavená horkem a dusnem a vším tím, co se na mě z jeviště valí. Nechápu všechno to hemžení, křičení... Najednou nefunguje to, co v Lucerně fungovalo jako svébytná naléhavá kolektivní výpověď. To potěšení z hraní si jak hrát Lucernu. A to vše s nadhledem, foretlem i dobrým řemeslem, radostí a laskavým a shovívavým pohledem na klasiku. A my jsme se této „hry na hru“ měli možnost spoluúčastnit, byli jsme to i my, společně s interprety, kteří jsme se těšili z každého nového nápadu a pohledu na staříčnou Lucernu a byl to pohled chápající, upřímný, neurážející a výsostně současný.

Ale dnes se necítím být účastna na ničem. Nevím, co mě tady na 64. JH spojuje s touto interpretací Longenových frašek, netýká se mě. Humor se najednou zúžil na drastické situační gagy, kopance, facky, ozvláštňením jsou vždy věčné paralely k přiblížením televizním reklamám. Diváci za mnou se smějí. Nevím proč. Představení mě minulo. Nevím, o čem ti lidé na jevišti tak křečovitě usilují, o co se s námi chtějí podělit. Opravdu nevím. Asi nejsem ten pravý fraškoidní typ diváka.

Jiřina Lhotská

KÉRKONOŠSKÁ POHÁDKA

Odborná rada pro loutkové divadlo navrhla z programu Loutkářské Chručimní na JH: 1. Čmukař Modříšice: Dobrá rána, 2. Strípek Plzeň: Kérkonošská pohádka, 3. ŠSS Tatramani: Pět variací na další pohádku pro Františku, 4. Lužnice Bechyně: Ostrov Dvid, 5. ZUŠ Na Střežině Hradec Králové: O posazení klobouku, 6. ZUŠ Žamberk: Taková svačina + Medvědi, prasátka a ti druzí (až na šestém místě proto, že v Hronově není pro tento typ produkce vhodný jevištní prostor).

Inscenace Strípku zastupují v této paletě typ pravidelnější, řekněme repertoárové dramaturgie, zajímavé navíc tím, že autorkou je vedoucí, režisérka, skladatelka hudby a herečka souboru. Zdálnivě (pro ty, kteří chápou termín autorské divadlo jen jako autorství textu) je to tedy divadlo autorské. Ve skutečnosti jde o text, který lze tak, jak je, převzít, přenést a zahrát i kdekoli jinde: text je víceméně dán předem, za ním teprve začíná práce souboru. A v tom okamžiku záleží na tom, nakolik je text hercům šit na tělo či, v jiném případě, jaký prostor mají a jak ho dokážou využít, zda jej naplní jen svými dovednostmi nebo svým hledáním.

Co nabízí Strípek v Kérkonošské pohádce, inscenaci v níž se krom hereckého komentáře kombinují marionety na drátě s maňáskem, z toho, co je pro loutkové divadlo specifické? Groteskní loutkářskou nadsázkou ve scénografii i jevištní akci (všude vyrazující houby, líbáčky na nebesích...) a zkratku, kouzlo zmenšeného, tedy uchopitelného světa, zázrak sebepoznání člověka v materiálu zformovaném do obrazu typu, jaký žádný kostým a žádná maska herce nemůže nabídnout, na zvládnutém detailu založené loutkoherectví.

Dalo by se jistě diskutovat o tom, že inscenaci trvá snad až příliš dlouho, než se propracuje k problému, jenž by ji táhl, jenž by vzbuzoval napětí diváků, o tom, že je tu cítit sklon k trochu ornamentální mnohomluvnosti (v řeči, pohybu i scénografii) a drobení do dekorativních detailů, dalo by se diskutovat o jinak hezké, ale nepřehledné a díky tomu vlastně jednotvárné scéně prořezávaných obrázků.

Ale aby nezapadlo to nejdůležitější: že Strípek dělá svou práci s nápaditostí a vkusem, fantazií a vtipem, s nasazením i řemeslem, že ji dělá na úrovni, o které se nezdá ani mnohým profesionálním divadlům. Kež by takhle vypadala většina divadelních produkce pro děti!

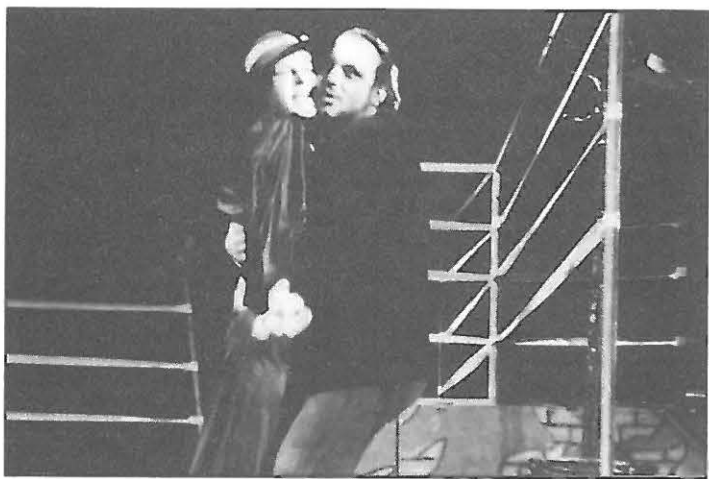
Luděk Richter

Kérkonošská pohádka

Autorská předloha Ivany Faitlové, inspirovaná folklórní tematikou pohádek o Krakonošovi, který zasahuje do života lidí, aby hodné odměňoval a zlé trestal, splňuje všechna důležitá kritéria pro úspěšné jevištní loutkové převedení. Má přehledný děj, napětí, zvraty v dějové lince, jasné charaktery postav, upřímný vztah dvou mladých lidí, zlo, zosobněné škodícím skřetem Rampelníkem, který se snaží tento vztah narušit a zničit. Optimální půdorys, který je jasný a sdělný malému divákovi. Strět dobra a zla, který, když funguje v pohádce přehledně, pomáhá dítěti s první orientací ve spleti životních hodnot a postojů. Navíc má představení

Snímek ze včerejšího představení - Čtyři ze života v podání Senioretheater Kurzweil, Hannover

Snímek ze veřejného představení - **Umrlec a trestanec aneb Fraška přímo aktuální** v podání Ořechovského divadla

nápaditou scénografií - velkou pohádkovou knihu, která vytváří obrácením listů optimální hrací prostor, kde vedle sebe mohou komunikovat postavy-loutky společně s postavou Krakonoše-živáčka. Nastolení inscenace - uvedení příběhu i postav živými herci - umožňuje odlehčit představení odstupem od děje, možností komentovat s laskavým nadhledem jednání loutek, stejně jako i řadu funkčních a z vnitřního řádu inscenace vycházejících loutkářských fórků (vznášení se láskou zasažené milenecké dvojice, „kolotočové“ hejno cvrlikajících ptáčků, bleskové dozrávání hub aj.). Vypravěčský part umožňuje udržet temporytmus představení i když někde v polovině, když se vyčerpají počáteční nápady a divák „prohlédne“ inscenační princip, přeshlapuje představení chvíli na místě, než se zase s invencí začne rychle odvíjet ke svému šťastnému závěru. Kladem představení je pak v neposlední řadě i viditelná naléhavá potřeba protagonistů komunikovat, sdělovat. A ze způsobu, jak s diváky komunikují je zřejmé, že nepodceňují dětské publikum, jsou mu partnery a kultivovaně a s chutí a radostí mu zprostředkují příběh o základní lidské potřebě mít rád, o lásce, která zvítězí nad čarý a kouzly. Díky vám za to.

Jiřina Lhotská

CARRAVANA alebo NOC DLHÝCH RYPÁKOV

Musel bych mít k dispozici nejméně celé dvě strany Zpravodaje, abych se alespoň trochu podrobně mohl vyrovnat s představením Divadelního souboru DISK z Trnavy. V tomto rozsahu jedné rukopisné strany (30 řádek, 62 liter) mám šanci jedinou: mohu konstatovat, že tváří v tvář této jevištní produkci jsme každý sám a nějak se s ní po svém musíme vyrovnat. Ostatně s tím Dušan Vicien (a kolektiv souboru) jako tvůrci počítají, ba přímo to vyžadují. Nebo ještě více: doslova nás k tomu nutí. V nepřetržitě prouděním nám předkládají řadu symbolů, jež jsou převážnou většinou nezakotveny v čemkoliv; jsou ryze subjektivní a také takové subjektivní uchopení od diváků vyžadují. (Jen na okraj a pro úplnost podotýkám, že v představení je zrušeno jakékoliv jiné uspořádání, na něž jsme v divadle zvyklí, což zajiště nemůže překvapit nikoho, kdo se jen minimálně seznámil s Uhlárovou „dekompozicí“, takže na konec se dá tohle představení brát také jako důkaz, že

jeho duch v souboru žije a působí v něm možná silněji, než kdyby toto dílo dělal Uhlár sám.) Jsou ovšem místa, v němž nám představení nabízí dílčí možnosti porozumět své symbolice přes jisté „institucionalizované“ souvislosti a skutečnosti, nejímě kulturní. Ale to netrvá dlouho, aby se vytvořila jakási - byť přeténká a skoro nepatrná - záchytná níť. Ani slova tuhle hlubinu bezpečnosti neznamenaají. Jistě, ozvou se. Skoro to párkrát vypadá, že z nich vznikne cosi jako vztahy a odtud, že se - opět přeslabě a přetence narýsuje cosi jako částečná situace. Ale i tohle je brzo zrušeno a opět se důraz přenesne na složku non-verbální, vizuální, jež v množině pohybů a symboliky mizanscény nezadržitelně spěje k té „všeobecné“ subjektivnosti. A zase jsme v tom každý sám. Něco si můžeme vybrat, jak se komu líbí, na co se cítí. A když se necítí na nic, tak přijde zoufalství. I s tímhle musí tahle derridovská divadelní „dekonstrukce“, jež nevěří v (nebo se intenzivně snaží nevěřit) divadelní konvenčnost významu a jejich smyslu počítat. Je to zatraceně riskantní a v mnohém „paradivadelní“ - ale jak je vidět, jde to.

Jan Císar

Carravana alebo Noc dlhých rypákov

Co jsme viděli: Na jevišti se rozsvítila vánoční větev a všichni si užívali svých dárků. Ale najednou přišla Smrt, muchomůrky a balet a ti Dva stále kopulovali. Josef stavěl na čaj a „Říkejte mi ON“, žádal o nohy baletky Claudie. A loutky. Nabrusil som si kusu, folklór, jelen, paní porodila plechovky, výstup č. 4, Natalija Prokofjevna..., ale tie rohy! - a na Adama s Evou se ne a ne dobouchat, patetický recitátor chtěl aspoň chvíli žít, přilétl sněhulák, slečna šlapala zeli a jiná prodávala prezervativy. Prostě - psaly se dějiny, lámal chléb a rozdávaly karty - a taky se zvracelo.

Mělo jít zřejmě o výpověď deseti lidí, ale hlavní problém nacházím v komunikaci s divákem. Nabízí se otázka, zda o ni toto divadlo vůbec stojí. Jsou zhnuseni celým světem - napadá mě výraz „intelektuální průjem“. Škoda. Hereckého talentu, pohybového nadání, úsilí mnoha lidí, dobré hudby a bohužel i času. Stalo se - co se v autorském divadle stává - neumí se zbavit žádného nápadu a nepočítá s možností, že to, co je jasně čitelné pro soubor, nemusí být čitelné pro diváka.

Renata Vordová

LUĐVÍCI ANEB SKVĚLÁ PARTA, HLÁŠKY, VŠECHNO

A co by recenzent taky jednou nemohl přiznat, že neví! Nevím. Nevím, jak tuhle věc chápat. Přijdu, koukám, vidím: parta pivních kamarádů si hraje své dětinsky silácké hry; vstoupí Maruška, která nemůže najít jahody (bodejč, v září), a tak se hoší proměnit v měsíčky, kteří rádi pomohou - s cíli ovšem podstatně jinými; první svede Marušku Léto...; objeví se kouzelný dědeček..., bláznivá tanečnice..., zbloudilý cestující tmavé pleti... Pohybovou grotesku střídá intelektuální verbální humor, založený na asociálních spojeních, dialogy jako vzaté z předscén V+W, pak zas obrázek jako vyfotografovaný ze současnosti, pohádkové motivy střídá študácká recese, již je dobré vše od Erbeny po Nezvala, od pořekadel po filologii od Šumavy k Tatrám. Bude to asi nezávazná recese s parodickými prvky, pravím si. Jde zřejmě o to jen tak si zablbout, vystřílet si ze všeho vážna a někdy i hovadna, jež nám život předkládá. Anebo se v něm tak trochu i vyžít. Ale ono zas vzápětí probleskne cosi smrtelně (nebo životně?) vážného. Cosi o tom, že holky jsou Marušky hledající v září jahody, bláznivé snící víly anebo taky na nic nehlídící nymfomanky a kluci rádobyzkouzení měsíci, slibující a zrazující, drzí a zranitelní, suverénní a nejistí. Jenže, krok sun krok, už zas zní téměř dadaistická hra slov a hlásek, semo tamo ilustrace (Manon), semo tamo i vykrádačka (mě sem žádný Vítězslav Nezval, sama samička), a je to znovu o erotice i sexu, ale taky o gramatice a literatuře a banalitě a pohádkách, které v nás žijí a které v banalitu proměňujeme, a o partnerství a promiskuitě a ubližování si... Pořád si to pohrává na hranici vážnosti a znevážení, fraškovitosti a tragiky.

Výsledek je, že nevím. Nevím, zda zaujali k něčemu postoj a jen tak, z cudnosti, ho vzápětí shazují, nebo zda si jen tak dělají šoušky i z toho, co chtě nechtě patří do oblasti lidské tragiky, a o sobě nám vědomě nechtějí říci zloha nic. Snad, napadlo mě při představení následující Carravany, snad je to neustálé mšnění vysokého a nízkého, směšného a vážného, snad je to znamení doby, která je tragicky směšná a směšně tragická. A přece nevím. Je to bohapustý blábol, nebo svébytná výpověď jen dosud ne zcela vládnoucí stavbou inscenace? Nevím. Bylo by snadné zatratit tuhle inscenaci třemi větymi či jedním slovem. To nechci. Zrnka

hledání životního postoje, která tu spátrují, mě v tom brání. Tak nevím.

Luděk Richter

Ludvíci aneb skvělá parta, hlášky, všechno

Kdybych byla na pionýrském táboře a u ohně viděla toto představení v provedení čtrnáctiletých dětí, byla bych spokojena. Ale bohužel. Ludvíci i Ludvíce jsou dvaceti- až pětadvacetiletí studenti Pedagogické fakulty v Plzni. Nebudu zastírat, že soubor znám. Působí totiž v mém rodném městě a inscenaci Ludvíci aneb skvělá parta, hlášky, všechno jsem viděla dnes potřeť. Musím říci, že hraje-li soubor pro „své“ diváky - spolužáky, kamarády, rodinné příslušníky apod., těší se nebyvalému úspěchu a představení je provázeno salami smíchy. Dnes tomu tak nebylo. A Ludvíci to cítili.

David Haták dal dohromady několik spolužáků, kteří byli divadlem „neposkvrnění“. Poslechli tedy svého vedoucího a vyplnili jeho přání. Poslušně odříkávají vyčpělé slovní vtípy, hlášky, všechno. To všechno se ale rychle změnil v nic. Co chtěli sdělit? Že v září nerostou jahody? A nerostou-li jahody, budou se lidi navzájem balit? (Nebo bavit?) Zeptala jsem se. Odpověděli, že chtěli pobavit spolužáky. Dobrá. Ale má smysl položit si látku do výše kotníku a lehounce ji přebročit, nebo se pokusit o opravdovost, výpověď, sdělení, divadelnost...? Jsme na divadelním festivalu. A ne u táboráku!

Renata Vordová

Od Čerta k... Námluvám

Mírka Radu jsem viděl poprvé hrát Čerta. Tehdy jsem si říkal: No jo, Čert, to je jeho majstrštyk. To je, jak známo, role krásná, tvárná, ale tak trochu podbízivá. Od té doby jsem ho však viděl hrát v mnoha rolích typově i věkem odlišných, všechny však byly majstrštyky.

Dost často jsme se na ruské, potažmo sovětské hry dívali s despektem, ale on takový Čechov...

Dnešní představení sledovali jedním dechem i ti, kteří tento text znali, a tím více mohli vychutnat režii a herecké mistrovství májovců.

A co že to bylo za divadlo? Seniorské? Ne, to jsem se snad přeslechl.

Kdybych chtěl hledat chyby, tak snad scéna...

Možná se mnou nebudete souhlasit, možná řeknete, že tam bylo pár laciných fórů. No, bylo, ale bavili jste se. A o to máji šlo.

P.S.: Paní Mikešová tam tenkrát hrála Čertovu bábu. A to je, jak známo, role...

I.N.E.

Snímek ze veřejného představení - **Carravana alebo Noc dlhých rypákov** - DS DISK Trnava

DOPOLEDNE S MLADÝMI SENIORY

Ukázky dvou podob tzv. seniorského divadla uvedly včerejší setkání s tímto u nás zatím málo známým, respektive málo vnímaným typem ochotnického divadla. Hannoverské Divadlo seniorů Kurzweil předvedlo „veselé obrázky“, jak stojí v podtitulu pásma Čtyři ze života, které jsou pokusem o žánrové obrázky s příchutí anekdot, obrázky, které se snaží „citovat“ co nejdoslovněji ze života starších lidí. Seniorská skupina pražského souboru Máj nabídla zcela jinou možnost: divadlo, které vychází k kvalitnímu, osvědčenému textu, hledající cesty k stylizovanému hereckému výrazu a k ambicióznější režijní koncepci. Tady už nešlo jen o „citaci“ problémů, tráblů, radostí, pošetilostí, ale o vytváření divadelního, uměleckého tvaru, který má především estetické hodnoty a právě jejich prostřednictvím nabízí divákovi témata, která divadlo seniorů zajímá především.

Druhou část dopoledne o seniorském divadle tvořila přednáška dlouholeté vedoucí seniorského divadla Josette Gillmann-Mahlerové ze Švýcarska, v níž vysvětlila, proč se právě pro tento typ divadla tolik angažuje.

Její uvedení do problematiky bylo vlastně komentářem k tomu typu divadla, s kterým přijel hannoverský soubor: V seniorském divadle - především s ohledem na ty, kteří se ho zúčastňují jako herci, - dominují podle J. Gillmann-Mahlerové mimoestetické funkce (kompenzace problémů se socializací, podporování sebevědomí, rozvoj seberealizace a tvořivých schopností s ohledem na psychologické a fyzické možnosti a zvláštnosti seniorů, někdy i terapie, někdy prostě rekreace, smysluplné a aktivní vyplnění volného času). Seniorské divadlo má však svůj význam i pro diváky - připomíná, že i oni mají své lásky, starosti, problémy - a že na ně mají stejné právo jako ostatní, že mají mnoho cenných životních zkušeností, na něž by se nemělo zapomínat. Ale aby mohlo na diváky působit, je důležité, aby i toto divadlo - navzdory svým mimoestetickým specifikám - bylo, jak připomněla J. Gillmann-Mahlerová, dobrým divadlem.

Jako velký problém cítí paní Gillmann-Mahlerová repertoár pro seniorské divadlo. Většina souborů řeší nedostatek vhodných textů samoobsluhou, případně adaptacemi různých divadelních textů.

Stejně tak důležité je, aby jak členové, tak především vedoucí seniorských souborů měli možnost pracovat na sobě. Proto existují praktické semináře zaměřené speciálně na seniorské divadlo. (O jedné takové dílně, která se konala v Německu, přineseme rozhovor s Lídou Honzovou v jednom z příštích čísel Zpravodaje.)

Zatímco u nás je seniorské divadlo zatím prakticky neznámým pojmem (letošní Hronov je v tomto smyslu premiérou), v západní Evropě se mu věnuje pozornost už několik let, zvláště ve Švýcarsku, v Německu a ve skandinávských zemích (jen ve Švýcarsku, jak jsme se dozvěděli, pracuje dnes na 35 seniorských souborů). Pravdu měl jistě František Mikeš, když v závěru dopoledne připomněl, že nerovnováha mezi zájmem o seniorské divadlo v západní Evropě a jeho absencí u nás je dán mimo jiné tím, že nepracující důchodci, kteří by nevěděli co s volným časem, nejsou zatím v našich krajích příliš častým jevem. Ale jestli je seniorské divadlo aktuální jen v zemích na západ od nás, to ukáže čas. A hlavně zájem našich seniorů. Letošní Hronov je pro ně první pobídkou. jp

DOBŘE UTAJENÁ VÝSTAVA

V zahajovacím mumraji a pod nápojem slavnostní kanonády ušlo drtivě většině návštěvníků Jiráskova Hronova, že ve foyer v 2. patře Jiráskova divadla byla včera vpoledveč otevřena výstava Amaterská scénografie. Výstava je připomínkou činnosti scénografické školy, kterou v letech 1973-76 pořádal SČDO a která měla takové výsledky, že se s ní mohla prezentovat i v rámci Pražského Quadriennale v roce 1975. Neefektivní, přehlédnutelná instalace představuje několik ukázek prací zhruba jedné desítky amatérských scénografů. Jsou tu hlavně návrhy scén, kostýmů a loutek, ale i makety scén a několik realizací (loutky, kostýmy). Navzdory tomu, že je to pohled do minulosti dvacet let staré, záměr autorů instalace mříí do budoucnosti: ohlašuje chystané oživení scénografické školy, která by měla tentokrát mít především konzultační charakter a projekty, které v ní budou vznikat, by měly být vázány přímo na rodící se amatérské inscenace.

Na výstavu jste zváni až do konce JH.

jp

Tiskovka v Ponorce

18. hodina sobotního dne zahнала všechny novináře přítomné v Hronově do divadelního podzemí, kterému se odedávna říká Ponorka. Za zpovídání se zúčastnili zástupci ARTAMY a zástupci města. Nejčastěji odpovídal Milan Strotzer a starosta Miroslav Houštěk. Otázky se týkaly finančního krytí festivalu, výběru souborů na festival a práce seminaristů v klubech. Náš redaktor se ptal, zda má přehlídka také negativní dopad na chod města. Starosta odpovídal následujícím způsobem. „Naše město má v těchto dnech o pět až šest set lidí více. Tudíž se dá předpokládat, že nastanou nějaké neočekávané příběhy. Namátkou řeknu, že ráno přiběhl někdo do informační kanceláře s tím, že pracovníci strojem přetrhli elektrické vedení ke srubu, kde bydlí účastníci festivalu. V podstatě si však myslím, že Jiráskův Hronov nepůsobí příliš negativně na chod města.“

hlb

Proč nefunguje školní jídlna hotelové školy?

To je dosti častá otázka návštěvníků Jiráskova Hronova. Postrádáme oblíbenou a slušnou kuchyni i dobré služby.

Skutečnost je asi taková, že škola letos nabídla pořadatelům vyšší ceny za stravování souborů, a protože nedošlo k dohodě, škola nevyváří ani pro ostatní účastníky festivalu. Naproti tomu fa. JHJ p. Jiráska vyšla pořadatelům vstříc a odstravuje jak soubory, tak i jednotlivé návštěvníky slavností. Stravenky, které si můžete zakoupit v informačním středisku, stojí na snídani 16,80 Kč, na oběd 20,50 Kč a stravenku na teplou večeři můžete získat za 23,60 Kč.

A kde JHJ najdete? Je to bývalá jídelna TEPNY.

BEZ KOMENTÁŘE

Ahoj, vítám tě, buď zdrav, to je dobře, že jste zase přijeli, a všelijak jinak zněly po hronovském náměstí celý víkend pozdravy známých a přátel, kteří se opět po roce do Hronova sjeli. I já jsem třásl rukama, sem tam i nějakou tu známou objal a běžel zase dál za svými povinnostmi redaktora Zpravodaje. Hurá, i pro tohle jezdíme do Hronova. Ale najednou jsem začal někoho postrádat. Vždy uspěchaného, ale usměvavého, duši, která po léta, co sem jezdím, dávala festivalu všechno. Vzpomínám, jak ho loni trápil karambol s ubytováním Dividylka nebo jak operativně dokázal zajistit dotisk vyprodaných programových brožur. Duši, pro kterou bylo perfektní organizační zajištění festivalu prioritou číslo jedna. Vše muselo klapat na jedničku a také klapalo. Až večer na jevišti Jiráskova divadla jsem ho uviděl. Hrál svého mlynáře s klidem a přehledem člověka, který zná vrchnost a ví, že na něj nikdy nebudou mít. Po představení se přišel podívat do redakce, trochu jsme si popovídali, jak jde život, a byl stále takový, jak ho znám. „Pozdravuj všechny známé,“ řekl na závěr, „a ať vám přehlídka dobře dopadne.“ Fajn, Jirko Bartoní! A ty tvoje pozdravy tlumočím. KŠ

střípky

„INTR“ LETOS PODIVNĚ

Již první večer na přehlídce zažili ubytovaní účastníci v internátu hotelové školy nemilé překvapení. Divadelníci, kteří byli již od dob minulých zvyklí na to, že se ve zdejších podniku sedí tak dlouho, dokud jsou zákazníci, byli vyzváni k placení již ve dvě hodiny v noci. Kuchyně byla zavřena o hodně dříve, takže k jídlu už nebylo také nic (když ještě bylo, zase dlouho trvala donáška jídla). Tragédie je spatřována v tom, že v internátní restauraci obsluhují mistři odborného výcviku. Ti by měli být mistři svého oboru. Zatím to tak sice nevypadá, ale všichni se shodují v tom, že si na vzniklou situaci (rozuměj přehlídku) časem zvyknou.

A CO DĚTI?

Při sobotním představení Kerkoňské pohádky došlo z pohledu některých dětí k nepřijemnému faux paix. Průšvih byl v tom, že nejmenší diváci, kteří přišli později, neměli v prvních řadách již žádné místo. Museli si tedy sednout do zadních řad, odkud natahovali krčky, co jim obrátile stačily. Možná by stálo za úvahu při podobných představeních uvolnit alespoň dvě první řady pouze pro děti.

Předseda českého parlamentu Milan Uhde, který zavítal na odpolední představení souboru z Ořechova, jistě netušil, že dneska největší nadávkou je „ty parlamente“. Asi by se pan předseda rozpákoval udělit ochotníkům z Ořechova takový krásný květinový koš. I když, kdo ví, třeba to bylo domluvené.

OPĚT ANČA - MANČA

Bystrému pozorovateli sice neunikl rozdíl ve vytištěných názvech na plakátech divadelního představení Divadla klauniky z Brna a hronovských, ale stal se obětí mystifikace. Soubor totiž hraje dvě variace na dané téma vždy pod jiným titulem. Co je však faktem neoddiskutovatelným, že pořadatelé jeho věli přání souboru, aby se jeho pětistá repríza uskutečnila právě zde. Vstupenky jsou v předprodeji a bude to slavnostní představení údajně prý i s ohňostrojem. Tak tedy pondělí od 23.00 hod. v parku DON QUIJOTE DE LA MANCHA.

Vydává organizační štáb

64. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:

Jaroslav Kodeš

Redaktoři:

Jaroslav Provazník

Jan Švácha

Fotograf:

Jiří Chlum

Technický redaktor:

M. Žibbo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 2 Kč